

אוסף סיפורים "שמא"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

התפילה

את השורות הללו אני כותב במוצאי־שבת מקץ, על מושב מרופד ומרוטש בתוך אוטובוס קו 972, בדרכי מירושלים ערש הולדתי לחיפה ערש ילדיי. בכלל, הנסיעות באוטובוסים בינעירוניים הפכה בשנת אלפיים וקורונה לסיוט מתמשך (לממתינים בתחנה בעיניים כלות לאוטובוס עם מקומות פנויים) ולרווח צרוף (למי שהצליח לתפוס מקום על דאבל־מושב ויושב לו בניחותא). למה אני מספר לכם על הנסיעה המשעממת והארוכה? כי עצם הנסיעה הפעם, מהווה סיפור מעניין של 'השגחה פרטית'. ו'אמונה' ו'השגחה פרטית' – הן הרי נכסי צאן הזהב בפינתנו הנוכחית.

לפני שיצאתי ממקום שהותי בירושלים, חייגתי לברר מתי יש אוטובוס לחיפה. "בשעה שמונה וחמישים דקות", השיבו במוקד. בשעה שמונה ועשרים יצאתי מהבית אל התחנה העירונית הסמוכה, מתוך כוונה לעלות על קו 71 או 72 המוליך ל'הר חוצבים', התחנה הראשונה, בה המקומות מובטחים. כשהגענו לתחנה וראינו שהקו העירוני לא מגיע ("זה בגלל ההפגנות נגד ראש הממשלה, הן תוקעות את האוטובוסים – חלק אתי בחור ליטאי בתחנה. אח להתנה), התלבטתי אם לעצור מונית בדרך לתחנה אבל הבנתי שעצירת מונית, סידור כל המשפחה והטף והעגלה והמזוודה – תביא אותי לתחנה בדיוק אחרי שהאוטובוס המיוחל – לחיפה – יעזוב אותה". הבה נבקש מה'אייבישטער' (הקב"ה) שיעזור לנו להגיע בשלום הביתה וכמה שיותר מהר, פניתי אל הילדים. ביקשנו.

בינתיים כבר נעו מחוגי השעון ועצרו על שמונה וארבעים – עשר דקות לפני שהאוטובוס הבינעירוני יוצא לחיפה. והנה, קו 71 עוצר ליד התחנה. מיהרנו להעמיס עצמנו עליו מתוך החלטה לנסות ולתפוס את האוטובוס בחיפה. מכאן החלה התרוצצות. מסתבר שעלינו בטעות על קו 77 במקום 71. ירדנו במרחק הליכה גדול יותר מהתחנה ('ארץ חפץ' למי שמכיר) ופתחנו במרוצה המאתגרת את ה'סיבולת לב ריאה' לעבר התחנה. ריצה, ילדים, רמזורים. הגענו לתחנה ביחד עם האוטובוס. הוא היה ריק לחלוטין. הספקנו אותו בדקה התשעים ותשע. עלינו עליו, והספקתי להסביר לבתי על כוחן של תפילות. איך הספקנו בדיוק. ואיך "זה שהתבלבלנו באוטובוס – זה רק לטובתנו, גם אם אנחנו לא מבינים". וזהו.

התפלאתי שאנשים לא המתינו במרבית התחנות. באחת התחנות עלה אברך שאני מכיר והוא שואל אותי: "כמה זמן חיכית בתחנה?" לא הבנתי את השאלה. מהר מאד התברר לי שבמוקד הטלפוני טעו, האוטובוס יצא בכלל בשמונה ורבע ולא בשמונה וחמישים. "כבר עברו ששה אוטובוסים מפוצצים שלא הסכימו להעלות אותנו. כנראה החליטו באגד להוציא עוד אוטובוס, שביעי, ואותו פגשת בדיוק בתחנת בר־אילן".

באותו רגע הרגשתי חיוך א-לוקי מלטף אותי. אם הייתי מגיע להרחוצבים בשמונה וחמישים – הייתי נאלץ לנסוע הביתה עם מונית ספיישל. אם לא הייתי עולה בטעות על

הקו ויורד באמצע הדרך – שוב הייתי מגיע להר חוצבים ונאלץ להגיע הביתה עם מונית ספיישל. התפילה, כן אותה תפילה שהתפללנו התקבלה, במהירות שכזו.

חרג ממנהגו וזכה בשמונה מיליון ש"ח

השבוע הגיע למשרדי מפעל הפיס הזוכה המאושר בהגרלה מיום 20.12.08 אשר זכה בפרס הראשון בלוטו בסכום של יותר מ-8 מיליון ש"ח. הזוכה לא מיהר ולמעשה הגיע לאחר כמעט שבוע שלם מיום ההגרלה על מנת לקבל את הפרס.

הזוכה, בשנות ה-30 לחייו, הגיע לבית מפעל הפיס מיישוב קטן בצפון וסיפר בהתרגשות רבה: "לפני שבוע אבי עבר ניתוח בבית החולים, הייתי מאד מודאג ולא משתי ממיטתו. בזמן שאבי נכנס לחדר הניתוח הייתי חייב להפיג מעט את המתח, ניגשתי לקנות לי קפה ולהתאוורר מעט. בסמוך לבית הקפה ראיתי דוכן של לוטו. לא יודע מה גרם לי דווקא באותו היום לחרוג ממנהגי ולרכוש טופס הגרלה." הזוכה הוסיף: "אין לי שום 'שיטה' או מספרי מזל קבועים. פשוט כשהתחלתי למלא את הטופס, בחרתי במספרים אליהם אני מרגיש מחובר יותר ברמה האישית ובמספר האחרון פתאום נתקעתי. באופן די מוזר החלטתי לפנות לבעל הדוכן – זרוק מספר ביקשתי ממנו. המוכר שהיה די מופתע מהבקשה שלי אכן נענה ומילאתי את המספר שאמר."

באותו ערב, לאחר שאביו יצא בשלום מהניתוח, החליט הזוכה לבדוק את הטופס שמילא. "לאחר ההקלה ואנחת הרווחה שהשתחררה לאחר שאבי יצא מהניתוח בשלום, החלטתי לבדוק את המספרים שעלו בהגרלה והתחלתי להבין שמהו גדול קורה פה. כדי לוודא שאני לא טועה סרקתי את הברקוד שעל הטופס ומיד הבנתי שלא טעיתי ושכנראה יש פה זכיה גדולה..."

הזוכה החליט שאיננו מסתיר את דבר הזכיה וחלק את הבשורות המרגשות עם יתר בני המשפחה שהיו לידו באותה העת. הזוכה מתכנן לנהוג באחריות רבה עם הכסף ולהתנהל בחכמה.

כרטיס הלוטו

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: '50 אלף דולר' סכום רב זה לווה אדם מבעל גמ"ח. הם סיכמו שהוא יפרע לו את הסכום בתשלומים במזומן מדי חודש בחודשו, וכעירבון הפקיד צ'קים כמספר חודשי הפירעון. בעל הגמ"ח לא היה אמור לפרוע את הצ'קים אלא אם כן יתעכב הלווה מלשלם את התשלום החודשי במזומן. אלא שחודש אחד שכח בעל הגמ"ח מסיכום זה והפקיד את הצ'ק.

מצב חשבון הבנק של הלווה, שגם כך היה בכי רע, החמיר עוד יותר בעקבות פדיון הצ'ק והוא נחסם לאשראי ... באותה תקופה בליבה של נסיעה ארוכה הוצרך הלווה למלא

דלק ברכבו, אך כשהגיע לתחת הדלק נזכר כי כרטיס האשראי שלו חסום באשמתו של בעל הגמ"ח. 'מה אעשה?', הרהר הלווה, 'אצטרך לבלות כאן את כל הלילה עד שיאיר הבוקר ואמצא עצה להיחלץ מכאן.?!... בצר לו משמש בכל כיסיו ובכל התאים במכונית, עד שבסייעתא דשמיא קיבץ מכאן ומשם עשרים ושלושה דולר. בעשרים מהם מילא את מיכל הדקל שלו, ובשלושה הנותרים שכנע אותו המתדלק כי יקנה כרטיס לוטו. הוא קיבל את הצעתו למרות שלא היה רגיל בזאת. וראה זה פלא... כרטיסו זכה ב' 50 אלף דולר', מלוא הסכום שלוה מהגמ"ח...

כעת הבין הלווה, שלא הפקדת הצ'ק ע"י בעל הגמ"ח היא זו שגרמה את חסימת האשראי ואת העיכוב בתחנת הדלק, אלא רצונו של הקב"ה להעניק לו 50 אלף דולר היא זו שגרמה לחסימת האשראי...

מידה כנגד מידה VI [מתוך 'כל משאלותי']

סיפר הגר"א מן שליט"א: ילד תושב מונסי שסבל מבעיה ברגלו הגיע עם הוריו למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א. מרן בירכו ברפואה שלמה. שאלתי את מרן: "מה יעשה משהו מיוחד ברגל, שיהיה זכות לרגל?". השיב לי מרן: "ילמד הלכות חול המועד". ההורים חשבו שרבנו לא שמע היט, וחזרתי ושאלתי - "אבל משהו ששייך ישירות לרגל, מה יעשה?". שוב אמר רבינו: "שילמד הלכות חול המועד". ואז פתח וסיפר: "היו נשים חרדיות שעובדות בבנק שקיבלו כאב ברגל. שאלתי האם הן עובדות בחול המועד והשיבו שכן, אמרתי להן שיפסיקו לעבוד בחול המועד, והם שמעו והפסיקו לעבוד, והכאבים הלכו להם ונעלמו".

אמרתי לפני רבנו: "אחד שהיו לו כאבי רגלים, ורבנו אמר לו שילמד הלכות חוה"מ, וכתב לי שלומד כמעט כל יום מעט קיצור הלכות חול המועד ולא נהיה יותר טוב. אפשר שזה מחמת שלומד רק 'מעט' ורק 'כמעט' כל יום?". והשיב: "שילמד הלכות חול המועד ויבוא להיבחן אצלי".

במקרה אחר של בעיה ברגל שחזרה על עצמה, אמר רבינו: "ילמד פרק 'כיצד הרגל' בבא קמא - גמרא רש"י תוספות". שאלתי את רבנו: "בחור יש לו דלקת ביד והרופאים אינם יודעים את הטיפול בזה, מהו 'יד ביד' כאן, הרי הוא לא שייך לצדקה, כי הוא סמוך על שולחן אביו?". ענה רבנו: "צדקה שאביו לא נותן פגעה ביד בנו". אמרנו לו, שאותה דלקת יש גם לאביו כשנה, והוא נותן מעט ויותר ממעט, ויד האב עדיין לא נרפאה. ענה רבנו: "הרי שיש להם דברים אחרים המעכבים לו את הרפואה, ואם רוצה להרבות בזכויות כדי לקוות לרפואה, כיון ש'יד' בדרך כלל קאי על צדקה, שילמד היטב הלכות צדקה". אמרתי שקשה לו ללמוד בשולחן ערוך בעיון עם הנושאי כלים, והסכים רבנו שיוכל ללמוד הלכות הצדקה בספר 'חכמת אדם'. לאחר זמן בישרתי לרבנו שאותו בחור תוך כדי עסק לימודו בהלכות הללו נעלם לו הכאב כלא היה. אמר רבנו בשמחה רבה: "ברוך השם!".

בחור שאל שיש לו כאבים בשן ולא יודעים מה זה. הרי כתוב 'שן בשן', מה חטא בשן שיעשה כנגד זה לרפואתו? ענה רבנו: "העניין אצלו שייך למאכלות אסורות". שאלתי:

"מדובר בבחור יר"ש?". ענה רבנו: "אז תשאל אותו האם מקפיד על מים אחרונים, ששייך לאכילה". ואכן שאלו את אותו בחור, ואמר שגדל בילדותו בדרום אפריקה, ורבו שם אכן אמר לו שיש יכול לנהוג כדעת היש אומרים שבשולחן ערוך שאין כיום חיוב מים אחרונים. סיפרתי זאת לרבינו והגיב: "אם כך, שיקפיד על מים אחרונים".

נס דף היומי [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

רחוב סוקולוב בבני ברק, בית הכנסת 'כתב סופר'. מדי ערב, כמה דקות לפני השעה תשע מתכנסת במקום קבוצה של תלמידי חכמים וקובעי עתים, לשיעור 'הדף היומי' אותו מוסר הגאון רבי ניסן גולדברג שליט"א, ר"מ בישיבת 'אור ישראל'. השיעור נמסר כשעה, כאשר כל המשתתפים שמים אוזנם כאפרכסת, מתנתקים מהמולה הנושבת בחוצות, מתעלים מעל החורף הסוער או הקיץ המהביל, ושוקעים אל תוך דף הגמרא האהוב, מתחברים לדף היומי.

אחד המשתתפים הוותיקים בשיעור, הוא ר' יצחק חמוי הי"ו, אשר משתתף בשיעור בקביעות ובמסירות מדי יום ביומו. היה זה לפני שנים ספורות. ר' יצחק התנדב לפקח על עבודות הריסה ובניה במבנה חינוכי בעיר, ונהג הטרקטור לא שם לב למיקום המדויק בו הוא עומד, ו'השליך' קיר גבוה היישר על ר' יצחק. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלצו מבין ההריסות, והוא הובהל לבית החולים במצב קשה.

במשך כחצי שנה היה ר' יצחק מאושפז בבית החולים, מנותח שוב ושוב, כשהרופאים מנסים לאחות את השברים ולהשיב את גופו למצב תקין ככל האפשר. הוא חווה ייסורים קשים ונוראים אשר אי אפשר לתארם, והתחזק באמונה ובביטחון 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'.

לאחר כמחצית השנה של שהות רצופה בבית החולים השתחרר לביתו, כשרגלו האחת משותקת, ורגלו השנייה בקושי יכולה לנוע עקב כאבים עזים, והוא נדרש לשוב ולהתייצב לביקורות, ניתוחים וטיפולי פיזיותרפיה. מיד עם הגעתו לביתו, הדבר היחיד שהיה ברור לו הוא שהוא חוזר לשיעור ה'דף היומי'. הניתוק בן מחצית השנה מהשיעור - היה עבורו קשה מספיק, לבטח יותר קשה מהמאמץ הכביר שהוא נדרש אליו כדי להגיע לשיעור החל מעכשיו. אם בעבר היה עליו לקום מהכיסא, לרוץ במדרגות ולהגיע לשיעור תוך דקות - הרי שעכשיו הוא נכה וחצי משותק, וההשתתפות בשיעור דורשת ממנו מאמץ איתנים, זמן ממושך, וגם כאבים לא פשוטים ... אולם לא איש כר' יצחק יאמר נואש. מדי ערב התאזר בגבורה, ובשעת ערב מוקדמת החל להתארגן ליציאה.

הירידה במדרגות מביתו, הדרך לבית הכנסת, ההגעה עד למקום השיעור. כל שלב לקח זמן ומאמץ רב, ור' יצחק היה מוכן לכל המאמץ הזה - ובלבד שיוכל להשתתף בשיעור. ! חבריו של ר' יצחק קיבלו את פניו בהערכה מהולה בהפתעה. היטב ידעו את העובר עליו, חלקם אף ביקרו אותו בבית החולים, והיטב הבינו כי מדובר עבורו במאמץ עילאי - כמעט על אנושי - לצאת מהבית ולבוא לשיעור. מכאן נבעה ההפתעה שלהם למראה הופעתו, ומכאן גם ההערכה הרבה שרחשו לו - על מסירות הנפש שהובילה אותו לשוב לשיעור, למרות מצבו הרפואי והרגליים שאינן מתפקדות ... במשך חודש ימים התמיד ר' יצחק בהגעתו לשיעור, וביום ה-31 הופתעו שכניו להתעורר לקול צעקות רמות, שנשמעו מכיוון

ביתה של משפחת חמוי. הם ידעו כי מצבו הרפואי של האב אינו מהמשופרים ולפיכך נבהלו, אלא שאז נדהמו לגלות: הצעקות היו קריאות שמחה, שבני המשפחה פשוט לא הצליחו לכלוא בליבם. בניגוד לכל הסיכויים, למרות תחזיות הרופאים הפסימיות, בחלוף שבעה חודשים מאירוע הנפילה ההוא - ר' יצחק חש דם זורם באצבעות רגליו, הוא הצליח להניע אותן כאחד האדם ...

בני המשפחה הופתעו, השכנים לא האמינו למראה עיניהם, וגם הרופאים שקיבלו אותו בשעת בוקר העניקו לו את הכינוי 'נס רפואי מהלך'. 'לא היה לזה כל סיכוי, אין לזה הסבר!' - הסביר הפרופסור הבכיר במחלקה האורתופדית, 'הרי רגלו הייתה משותקת, בכלל לא זרם דם בעורקים. איך פתאום בשעת לילה החל הדם לזרום בעורקים שכמעט יבשו? כיצד קרה הדבר שתוך כדי שינה האיש כמעט הבריא לחלוטין?!' - תמה הפרופסור בקול, והכניס את ר' יצחק לסדרת בדיקות מקיפות... אך גם בסוף סידרת הבדיקות, התברר שפשוט קרה כאן נס, נס פלאי של ממש. רק ביום האתמול רגל אחת הייתה משותקת לחלוטין והרגל השנייה הייתה מיוסרת וכאובה, ולפתע פתאום הרגליים שבו לתפקד. עוד ניתוח אחד או שניים - ור' יצחק יוכל לשוב ולהלך כאחד האדם.!

הם מיהרו לקבוע לו תור לניתוח, ובלילה שלפניו ביקש ר' יצחק מחברי השיעור להתפלל למענו. ויהי בבוקר, בבואו לבית החולים לקראת הניתוח, לפתע פתאום התבלבלו הרופאים, פשוט הסתחררו מתוצאות הציטומים שנגלו לעיניהם. התברר כי הניתוח פשוט מיותר, ר' יצחק מהלך כצעיר ובריא, רגליו נשמעות לו בקלילות. ! את מה שהרופאים הגדירו 'נס רפואי מהלך', ר' יצחק מגדיר 'נס של הדף היומי'. הנה כי כן, חודש בדיוק לאחר שובו לשיעור היומי הקבוע בדף היומי - בעיותיו הרפואיות החלו לחלוף כבאורח פלא, ובתוך תקופה קצרה הן פשוט נעלמו, והוא חזר לאיתנו כמימים ימימה.!

את סיפורו של ר' יצחק ניתן לקרוא בספר 'עלינו לשבח', וללמדנו בא: קביעות עיתים לתורה לא רק שהיא מתנה יקרה שכל אחד מאתנו זכאי להעניק לעצמו כחוויה רוחנית יומית קסומה ונעלית, אלא היא גם מפתח פלא לזכות בישועה נכספת, כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם. וככל שמתחברים לתורה ביתר שאת, כך זוכים שהלימוד היומי פותח לנו שער ומרעיף עלינו שפע של ישועות.

נעימה מתייפחת (יקותיאל יהודה גנזל)

את הסיפור המטלטל שלפניכם שמעתי אתמול בשמו של בעל המנגן החסידי, משפך הרגש, הרה"ח ר' יעקב דסקל הי"ו - סימבול של אברך חסידי הטובל ביראת-שמים גם בעודו עומד על ושר בקולו הנדיר והעוצמתי.

ברצותי להגיש לכם את הסיפור במלוא עוצמתו, לא התעצלתי, פניתי אל ר' יעקב ואימתי מולו את פרטי הסיפור, עד האחרון שבהם.

זהו סיפורו של אברך חסיד צאנז המתגורר בטבריה. לפני כשנה נולד לו בן. פג. בשל משקלו הנמוך וסיבוכי פגות נוספים, הוכנס הילוד לתוך אינקובטור בפגיה של אחד מבתי החולים בארץ. הצוות הרפואי המסור עשה את כל אשר ביכולתו כדי להעניק לו חיים ובריאות. אבל הכל נעצר באותו היום בו ישב האברך על אחד הספסלים שבמסדרונות

הפגיה . רופא בעל מבע פנים רציני יצא אליו, התיישב לצדו ואמר לו במילים קרות וממוטטות-עולם: "גילינו חור נדיר בשריר העוטף את ליבו של התינוק. גם מבוגר שהשריר הזה בגופו מחורר, נמצא במצב מסוכן שרק בבית-חולים אחד בארץ יש את המכשור והידע הרפואי לטפל בו. כשמדובר בתינוק ועוד בפג - אפסו סיכוי לחיות. תתכונן להיפרד ממנו בימים הקרובים."

האברך ישב מוכה רעם. כמו אגרוף ברזל הלם בגופו . הוא ישב דקות אחדות והרגיש שהוא מרחף, מנותק, לא מסוגל לעכל את הבשורה. הוא הוציא ספר תהילים והחל אומר פסוק אחר פסוק, כשדמעות רותחות מפלסות להן דרך מעיניו החוצה. תוך כדי אמירה, הדהד במוחו השיר המרטיט 'לראות בנים' אותו הלחין ומבצע ר' יעקב דסקל, שיר מפלח כליות על מילים מתוך התפילה שקודם הדלקת נרות חנוכה. כשהדהד השיר, עצם האברך את עיניו הבוכיות והחל שר, פעם אחר פעם, את המילים המרטיטות. קולו גבר והלך, מספר רופאים ואנשי צוות הקיפו אותו והביטו עליו בעיניים רחמאיות. הוא עצמו לא הרגיש בנוכחותם, אלא שר מנהמת לב: "ואזכה לראות. לראות בנים. בנים ובני בנים. אוי עוסקים בתורה, בתורה ובמצוות. באמת. באמת. באמת. ותחזק את לבבם בתורה ובעבודה, הכל כרצונך הטוב."

כשהוא פתח את עיניו לאחר שעת התייפחות והתרפקות ארוכה. ניגשה אליו אחת האחיות שידעה על המקרה. "אני מקבלת על עצמי להדליק נרות שבת מדי שבוע לרפואת בנך, היא אמרה בעיניים בוכות. אחרים מאנשי הצוות עודדוהו במילים ספורות והמשיכו במלאכתם המקודשת, מלאכת הצלת חיים .

כעבור יממה אחת בלבד זומן האברך בבהילות אל הרופא המטפל – זה שבישר לו את הבשורה המרה ביום אתמול . הרופא קיבלו בהשתאות גוברת ואמר לו כשרעד קל בקולו: "אל תשאל אותי איך, כי אין לי וגם לא למדע הרפואי כל הסבר לכך , אבל החור בשריר הלב של בנך, נסתם כלא היה ."

שנה חלפה, התינוק מתפתח, בריא ושלם . כשסיפר ר' יעקב בימים האחרונים את הסיפור לרבנו, מרן אדמו"ר מויז'ניץ שליט"א, הוא נענה ואמר: "זהו כוחו של ניגון ! וזהו כוחה של קבלה טובה!"

שמחת תורה [מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב מרדכי וינשטוק]

מגיד המישרים רבי ברוך רוזנבלום שליט"א מספר: היה זה באותה תקופה נוראה ברוסיה, בזמנו של השלטון הקומוניסטי שראה בישיבות ובלימוד התורה אקט חתרני ואנטי מהפכני ואסר עליו מכל וכל. לא יהודי אחד ולא שניים התמרדו בכל יכולתם נגד איסור זה על אף הסכנה החמורה , וכזה היה גם הגאון רבי חיים זייצ'יק זצ"ל, מחשובי תלמידי נובהרדוק בימיו של הגאון רבי אברהם יפהן זצ"ל, ואשר מונה עלידו לשמש כראש סניף הישיבה הנובהרדוקאית שנפתחה בעיר בוטשאטש שבגליציה. דא עקא שלא הרבה

זמן לאחר מינויו נכבשה העיר בידי הרוסים עם כיבוש פולין בתחילת ימי מלחמת העולם השנייה.

השלטון הקומוניסטי השליט מיד את התנהלותו המרושעת, ורבי חיים נאלץ להעביר את הישיבה לתנאי מחתרת. וכך, במקום ללמוד עם הבחורים בבית המדרש העירוני כפי שנהג עד אז, היה עליו לעבור ללימוד במרתף. כדי שלא יהיו 'הפתעות' הוא העמיד בחורים שישמרו מבחוץ ויראו אם זר מתקרב. אותם בחורים החזיקו בידיהם מטאטאי רחוב ועשו את עצמם כאילו הם מנקים את רחובה של העיר. כשהיו מזהים שמתקרב למקום אדם זר או כלי רכב חשוד פצחו מיד בשירת 'עוצו עצה ותופר' וכל תלמידי הישיבה מיהרו להתפזר... הסדר זה החזיק מעמד תקופה מסוימת אלא שלאחר זמן אחד השכנים הבחין בנוהל המשונה ומיהר להלשין לנקוד"ד, וסוכניו סגרו חרישית על המקום עד שתפסו את רבי חיים בעיצומו של שיעור כשהוא מרביץ תורה בצעירי הצאן. הבחורים התפזרו לכל עבר, אבל רבי חיים שנלכד נשלח לגלות ב'סיביר'.

בהגיעו לשם העמידו בפניו שתי אפשרויות: הראשונה הציעה לו לעבוד עבודת כפיים קשה במפעל טנקים, אבל שכרה שבצידה היה לעבוד במפעל מחומם היטב ולא להסתובב בישימון הקפוא שבחוץ. האופציה השנייה לעומת זאת הייתה לשאוב מים מבאר מרוחקת ולהביא אותם אל המחנה. מדובר היה בהיטלטלות של עשרות דקות לכל צד בקור הנורא שרק מחוז סיביר יכול להציע, ועל כך היה צריך לחזור מספר פעמים ביום. רבי חיים בחר לשאוב מים. הוא אמנם היה מעדיף לשהות במקום מחומם, אבל עשה חשבון שאם יותר לו לצאת מן המחנה ולשאוב מים יוכל לשוטט בין הכפרים באזור ואז אולי ימצא שם בית יהודי. הוא כמה וצמא לספר יהודי, אך לכשעצמו לא היה עמו כלום. כך החל בשאיבת מים ובכל פעם היה מתגנב לשעה או שעתיים של חיפושים בכפרים שסביבות מחנה העבודה כדי לראות אם ימצא בית יהודי.

לאחר חודשים של חיפושים מצא לבסוף בית שצורת מזוזה בפתחו. הוא מיהר לדפוק ובעלת הבית שראתה אותו נבהלה למראהו - שערו גדל פרא ושאיבת המים דלדלה את גופו פלאים. נראה היה כשלב מגודל שיעור". איך בין א איד" [אני יהודי], אמר לה, והיא התרגשה ונענתה כנגדו שאף היא יהודייה ולא התיישבה דעתה עד שמיהרה להעניק לו חצי כיכר לחם". שמא יש לכם איזה שהוא ספר יהודי?", מיהר לשאול. היא השיבה בחיוב אך הסבירה שאינה יכולה להעניק אותו": הספרים של בעלי וניאלץ להמתין עד שישוב מעבודתו". רבי חיים חזר אפוא באחד הימים הבאים בשעה שבעל הבית היה בבית, וזה הראה לו ברוב שמחה שיש לו כרך גמרא אחד שבו מסכתות נזיר ונדרים". אולי תוכל לתת לי את הכרך?", התחנן רבי חיים שגעגעועיו לגמרא והתוספות לא ידעו מנוח. אבל בעל הבית סירב. כרך הגמרא הבודד היה ירושה מאביו והוא נאחז בו כבקמע. לבסוף הצליח רבי חיים להראות לו שבכרך ישנן שתי מסכתות ולשכנע אותו שיעניק לו אחת מהן, ואותו יהודי שלב חם פיעם בקרבו נענה והעניק לו את מסכת נדרים.

רבי חיים שב למחנה העבודה וכולו נרגש. לאחר חודשים של צמא רוחני קשה יש בידיו גמרא. אלא שכעת התחדשה עליו צרה אחרת. יושבי המחנה היו כולם מכורים לעישון, ולפי שלא היו להם סיגריות של ממש היו מגלגלים כל נייר שהגיע תחת ידיהם עם מעט תערובת הטבק שהיתה ברשותם. על רבי חיים היה לשמור את הגמרא שלו מכל משמר, והוא החזיק אותה בצמוד לגופו בכל שעה ושעה שבה לא הגה בין דפיה. לימים סיפר שהיה בקי בכל תג ותג מאותיותיה של מסכת נדרים.

לילה אחד בעודו שוכב על משכבו והגמרא בחיקו, נזכר רבי חיים שליל שמחת תורה הוא. רגש עצום החל מציף אותו והוא לא עמד מולו. קם בשקט ממיטתו, הציב כסא במרכז הצריף והחל רוקד סביבו והגמרא בידו. שעה ארוכה רקד כך בהתלהבות בלי להבחין שבין יושבי הצריף יוקדות עליו מספר עיניים חורשות רע. אלו חששו ששכנם למחנה התבלעה עליו דעתו ובשום אופן לא היו נכונים לסבול את המצב הזה. החליטו אפוא להביא עליו את הקץ. באותם ימים עסקו בחטיבת עצים ביערות הסביבה. והנה קוראים לו שניים מהבריונים ומבקשים את עזרתו בגדיעתו של עץ עבה במיוחד. הוא לא הבין שהם זוממים להרע לו, אבל עד מהרה הפנים שטוב לא ייצא מבקשתם. הם עמדו וניסרו את העץ, בעודם מבקשים ממנו להחזיקו בידיו החשופות. "העץ נופל עליי", זעק אבל אלו ציוו עליו להחזיק חזק ולא להתלונן. ובעודו חושק את שפתיו נפל עליו העץ והכל חשך סביבו.

כשהתעורר כעבור מספר ימים גילה שהוא חבוש מכף רגל ועד ראש, אבל כלום לא היה אכפת לו, כי ברגע הבא הוא החל זועק בבהלה: "הגמרא שלי! היכן הגמרא שלי?". רק קולה המרגיע של אחת האחיות במחלקה הרגיע אותו. "אני יהודייה", אמרה לו וסיפרה שהטמינה היטב את הגמרא והיא בידיים טובות ...

"מאז שהשתחררתי מן המחנה", סיפר רבי חיים לאחר שכבר עלה לארץ ישראל והקים בה עולה של תורה, "זכיתי לעוד הרבה חגי 'שמחת תורה' כשאני מוקף אוהבי ולומדי תורה, אבל את אותה שמחה והתרגשות שבה רקדנו רק אני והגמרא סביב הכסא בצריף הסובייטי, את אותם רגעים של 'חבוקה ודבוקה בך - בתורתך', לא אשכח לעולם. ...!"